

Kemijärven kaupunki

Kaupunginhallitus

Lausunto Lapin hyvinvointialueen palveluverkkolinjauksista ja muutoksista vuodelle 2026

Valmistelija: Kaupunginjohtaja Dina Solatie

Päätösehdotus:

Kaupunginhallitus antaa Lapin hyvinvointialueelle seuraavan lausunnon koskien luonnosta *“Palveluverkkolinjaukset ja muutokset 2026”* (aluehallitus 21.10.2025 § 438):

Kemijärven kaupungin lausunto

Kemijärven kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua Lapin hyvinvointialueen palveluverkkolinjauksista ja vuodelle 2026 suunnitelluista muutoksista.

Kaupunki pitää tärkeänä, että palveluverkon kehittämisessä turvataan koko Lapin alueen väestön yhdenvertaiset mahdollisuudet saada laadukkaita sosiaali- ja terveystalvaeluja sekä huomioidaan erityisesti Lapin pitkät välimatkat ja väestön ikärakenne.

1. Yleinen arvio

Kemijärvi tunnistaa hyvinvointialueen tavoitteet palveluiden vaikuttavuuden ja taloudellisen kestävyvyyden parantamiseksi. Samalla kaupunki korostaa, että palveluiden keskittämisen tulee tapahtua hallitusti ja siten, ettei Itä-Lapin alueen palvelutaso tai asukkaiden palvelujen saavutettavuus heikkene.

Kemijärven kaupunki ymmärtää Lapin hyvinvointialueen vaikean aseman jouduttuaan arviointimenettelyn kohteeksi. Tiedostamme sen, että arviointiryhmä tekee omat ehdotuksensa hyvinvointialueen talouden tervehdyttämiseksi. Ymmärrämme myös sen, että säilyttääkseen itsenäisen asemansa on Lapin hyvinvointialueen huomioitava annettuja suosituksia palveluverkkolinjauksissaan.

Itä-Lappi on harvaan asuttua aluetta, jossa välimatkat ja julkisen liikenteen puutteet tekevät lähipalveluista elintärkeitä. Kemijärven asema Itä-Lapin keskuspaikkana on keskeinen sekä peruspalvelujen saavutettavuuden, että koko alueen elinvoiman kannalta.

Kemijärven kaupunki pitää hyvänä esitettyä strategista linjausta, jonka mukaan palveluverkoston uusiutuminen ja joustavoittuminen asiakastarpeen muutoksen mukaan on keskeinen periaate palveluiden saatavuuden turvaamisessa.

Paikkakuntakohtaisten palveluiden yhdistäminen samoihin tiloihin tehostaa tilojen käyttöä ja edistää sote-palvelujen integraatiota.

2. Kemijärven asema palveluverkossa

Kemijärven kaupunki korostaa, että se toimii Itä-Lapin asiointialueiden keskuksena ja palveluiden kokoavana paikkakuntana. Tämän vuoksi kaupungin näkemyksen mukaan:

Kemijärven sotekeskuksen palvelut tulee säilyttää laaja-alaisina ja vähintään nykyisellä tasolla.

Kiirevastaanoton jatkuminen arkisin ja viikonloppuisin (klo 8–16 arkisin ja klo 10–16 viikonloppuisin) on välttämätöntä Itä-Lapin väestön palvelujen turvaamiseksi. Näiden aikojen ulkopuolella koko hyvinvointialueen tukena toimiva etälääkäri ja LKS /LPKS päivystykset turvaavat riittävän päivystysavun.

Kemijärven vuodeosaston paikkamäärän nostaminen v.2026 25 paikasta 27 paikkaan on perusteltu ja kannatettava toimenpide. Kemijärvi vuodeosasto palvelee laajasti Itä-Lapin väestöä.

Kemijärven kaupunki ei pidä realistisena esitettyä tavoitetilaa, jonka mukaan Kemijärven vuodeosastotoiminta lopetetaan vuoteen 2030 mennessä.

Itä-Lapin vuodeosastopaikkojen turvaaminen Kemijärvellä pitkälle tulevaisuuteen on ensiarvoisen tärkeää koko alueen väestön kannalta. Kemijärven kaupunki pyrkii löytämään Hyvinvointikeskus Lapponian tilojen osalta molempia osapuolia tyydyttävän ratkaisun. Kemijärven kaupunki on valmis myös investoimaan hyvinvointialueen tarvitsemien tilojen saneeraukseen. Tilakysymyksen osalta on syytä tehdä suunnitelma sekä lähivuosille että pitkälle tulevaisuuteen.

Kotiin vietävien palvelujen vahvistaminen ja monipuolistaminen on tärkeä kehittämiskohde. Sen ansiosta kotona selviytyminen myös keskustaajaman ulkopuolella on entistä realistisempi vaihtoehto toimintakyvyn laskiessa. Raskaampien hoiva- ja hoitopalveluiden piiriin siirtyminen tapahtuu vasta sitten, kun hoidon tarve sitä oikeasti edellyttää.

Itä-Lapin alueellisen kotisairaaloiminnan hyödyntäminen mahdollisimman laaja-alaisesti on tärkeä tavoite vuodelle 2026.

3. Palvelujen saavutettavuus ja digiratkaisut

Kemijärvi tukee digitaalisten palvelujen ja etäasioinnin kehittämistä, mutta muistuttaa, että digipalvelut eivät voi korvata kasvokkain annettavia palveluja.

Erityisesti ikääntyneet ja monisairaat asiakkaat tarvitsevat lähipalveluja ja henkilökohtaista palvelua. Digipalveluiden rinnalla on varmistettava fyysinen palvelupiste ja mahdollisuus asioida kasvotusten.

4. Asumispalvelut

Kemijärven kaupunki on huolissaan siitä, että suunnitelmassa esitetyt asumispalveluiden keskittämiset voivat johtaa Itä-Lapin palvelutarjonnan heikkenemiseen ja asiakkaiden sijoittamiseen kotikuntansa ulkopuolelle. Erityisesti ikääntyneiden ja mielenterveysasiakkaiden kohdalla tämä voi heikentää elämänlaatua, sosiaalista verkostoa ja kuntoutumismahdollisuuksia.

Kaupunki korostaa, että asumispalveluiden kehittämisessä on turvattava asiakkaiden oikeus asua omassa kotikunnassaan ja saada tarvitsemansa tuki mahdollisimman lähellä omaa elinympäristöään.

5. Keskittämisen vaikutukset ja riskit

Kemijärven kaupunki on huolissaan palveluiden liiallisesta keskittämisestä Rovaniemelle ja Kemiin.

Erityisesti seuraavat vaikutukset on syytä arvioida huolellisesti:

- Vuodeosastopaikkojen vähennykset muualla Lapissa lisäävät painetta jäljelle jääville yksiköille, siten myös Kemijärven vuodeosastolle
- Jalkautuvien erityispalveluiden riittävyys Itä-Lapissa tulee varmistaa.
- Sosiaalipäivystyksen keskittäminen Rovaniemelle ei saa heikentää Itä-Lapin alueen akuutteihin tilanteisiin reagointia.

5. Yhteenveto ja ehdotukset

Kemijärven kaupunki esittää, että hyvinvointialue:

1. Säilyttää Kemijärven sotekeskuksen Itä-Lapin laaja-alaisena palvelupisteenä, jossa on riittävä määrä vuodeosastopaikkoja.
2. Vahvistaa kotisairaalan toimintaa ja resursointia.
3. Turvaa kasvokkaisen palvelun saatavuuden digipalveluiden rinnalla.
4. Kompensoi mahdolliset Savukosken ja Pelkosenniemen palvelusupistukset vahvistamalla Kemijärven palveluja.
5. Arvioi palveluverkkolinjaukset kokonaisuutena siten, että Itä-Lappi säilyy elinvoimaisena ja asuttuna alueena.